

ĐÁNH GIÁ KHẢ NĂNG KẾT HỢP CỦA MỘT SỐ DÒNG CMS MỚI VÀ MỘT SỐ DÒNG R PHỤC VỤ CHỌN GIỐNG LÚA LAI BA DÒNG

**Lê Văn Thành, Nguyễn Thị Trâm, Nguyễn Văn Mười,
Vũ Văn Quang, Phạm Thị Ngọc Yến, Nguyễn Trọng Tú**

TÓM TẮT

Nghiên cứu này tiến hành đánh giá sinh trưởng, phát triển và một số đặc điểm nông sinh học của 4 dòng bất dục đực tế bào chất (CMS), trong đó 3 dòng CMS mới chọn tạo là 12A, 13A, 14A và dòng nhập nội II-32A với 8 dòng bố: R13, R16, R17, R18, R20, R253, R998 và R838 trong vụ mùa 2016. Các dòng mẹ mới cải tiến có thời gian từ gieo đến trổ từ 98 đến 105 ngày, có 14 lá/thân chính, chiều cao cây bán lùn, bất dục phần điền hình, hạt phân bất dục 100%. Tiến hành lai các dòng bố mẹ này thu hạt lúa lai F1 (trên cây mẹ) được 32 tổ hợp lai với Nhị ưu 838 (II-32A/R838) là giống đối chứng. Đánh giá một số đặc điểm nông sinh học, các yếu tố cấu thành năng suất, năng suất thực thu và tính trạng chất lượng của 32 tổ hợp lúa lai F1 (THL) trong vụ xuân 2017; tuyển chọn được 8/32 tổ hợp có năng suất thực thu vượt giống đối chứng Nhị ưu 838 từ 3,9 đến 16,2%. Riêng dòng 14A cho 2 THL có năng suất thực thu cao hơn so với giống đối chứng có ý nghĩa ở độ tin cậy $P=99\%$ là 14A/R13 (87,5 tạ/ha) và 14A/R20 (86,2 tạ/ha). Đánh giá khả năng kết hợp (KNKH) của các dòng bố, mẹ cho thấy: 4 dòng bố là R13, R16, R17 và dòng R998 và dòng mẹ 14A có KNKH chung cao nhất có ý nghĩa ở tính trạng các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất. Dòng 14A cũng có KNKH riêng cao với 4/8 dòng bố nghiên cứu là dòng R13, R20, R998 và R838 ở tính trạng năng suất thực thu ở mức xác suất thống kê có ý nghĩa.

Từ khóa: *Dòng bất dục đực tế bào chất, KNKH chung, KNKH riêng, lúa lai ba dòng.*

Người phản biện: GS.TSKH. Trần Duy Quý

Ngày nhận bài: 5/6/2018

Ngày thông qua phản biện: 6/7/2018

Ngày duyệt đăng: 13/7/2018